

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIđI
Tohumluk Tescil Ve Sertifikasyon Merkez M¼d¼rl¼đ¼

G¼NEYDOđU ANADOLU B¼LGESİ
KURUDA MAKARNALIK BUğDAY
TESCİL RAPORU

DZ6-1

Ankara-2016

DZ6-1 MAKARNALIK BUĞDAY
ÇEŞİT ADAYININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Güneydoğu Anadolu Bölgesi makarnalık buğday tarımsal değerleri ölçme denemelerinde DZ6-1 çeşit adayı 2 yıl süreyle yer almıştır. Bu denemelerin sonunda verim, kalite ve hastalık değerleri dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmış ve karar aşamasına gelinmiştir.

Tarımsal değerleri ölçme denemeleri Diyarbakır, Hazro (Diyarbakır), Ceylanpınar (Şanlıurfa), Osmanbey (Şanlıurfa) ve Adıyaman'da kurulmuştur. Bu denemelerde Fırat 93, Svevo ve Sarıçanak 98 standart çeşit olarak kullanılmıştır.

TDÖ denemeleri ile birlikte Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri 2 yıl süre ile Ankara ve Manisa'da (Beydere) yapılmıştır. Çeşit adayının bu süre içinde UPOV prensiplerine uygun olarak her bir karakter için en uygun dönemde gözlemleri yapılmış ve çeşit özellik belgesi düzenlenmiştir.

DZ6-1; tescil başvurusunu Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin yaptığı çeşit adayı aynı kuruluş tarafından 2013 yılında Diyarbakır'da ıslah edilmiştir. Çeşit adayı; yazlık, bitki boyu kısa-orta ve başaklanma zamanı erken-orta olup tarımsal değerleri ölçme denemelerinde 483.3 kg/da ortalama verim ile ilk sırada yer almıştır. Çeşit adayının verimi, 473.6 kg/da olan standart çeşitler ortalamasının % 2.0 üzerindedir.

Tekrarlamalı veriler üzerinden yapılan stabilite parametreleri incelendiğinde; DZ6-1 çeşit adayı 0.99 b değeri ve pozitif a değerine (13.7) sahiptir.

Kalite değerleri incelendiğinde; çeşit adayının bin tane ağırlığı 26.8-36.0 g, hektolitre ağırlığı 72.3-79.7 kg/hl, protein oranı %9.8-19.3, camsılık %60-100, SDS sedimentasyon 9-19 ml, ırmik B sarılık değeri 21.70-23.58, ırmik verimi %40.5-59.4 arasında değişmektedir.

Karar Tescil Komitesindedir.

Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon
Merkez Müdürlüğü

Çizelge 1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2013-2014 Ekim Yılı Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Diyarbakır	Diyarbakır (Hazro)	Adıyaman	Şanlıurfa (Ceylanpınar)	Ortalama	V.S.
1-Fırat 93 (st)	270.7 a	360.4	229.2	199.8	265.1	4
2-Svevo (st)	244.6 bc	398.2	230.2	242.2	278.8	2
3-Sarıçanak 98 (st)	235.4 c	393.8	220.6	229.4	269.8	3
4-DZ6-1	264.8 ab	391.6	218.8	269.2	286.1	1
F	**	Ö.D.	Ö.D.	Ö.D.	Ö.D.	
CV (%)	6.0	11.7	20.1	17.0	14.0	
LSD	21.1	-	-	-	-	
Lokasyon Ort.	253.9 B	386.0 A	224.7 C	235.2 BC		

Çizelge 2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2014-2015 Ekim Yılı Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Diyarbakır	Diyarbakır (Hazro)	Adıyaman	Şanlıurfa (Ceylanpınar)	Şanlıurfa (Osmanbey)	Ortalama	V.S.
1-Fırat 93 (st)	803.3	545.6	601.8	639.2 b	495.1 b	617.0	4
2-Svevo (st)	873.3	553.7	632.8	671.6 a	464.0 b	639.1	3
3-Sarıçanak 98 (st)	819.1	603.5	655.1	597.3 c	577.9 a	650.6	1
4-DZ6-1	841.8	609.9	656.0	600.7 c	496.7 b	641.0	2
F	Ö.D.	Ö.D.	Ö.D.	**	*	Ö.D.	
CV (%)	6.5	9.5	10.2	3.5	9.4	8.0	
LSD	-	-	-	30.0	66.1	-	
Lokasyon Ort.	834.4 A	578.2 C	636.4 B	627.2 B	508.4 D		

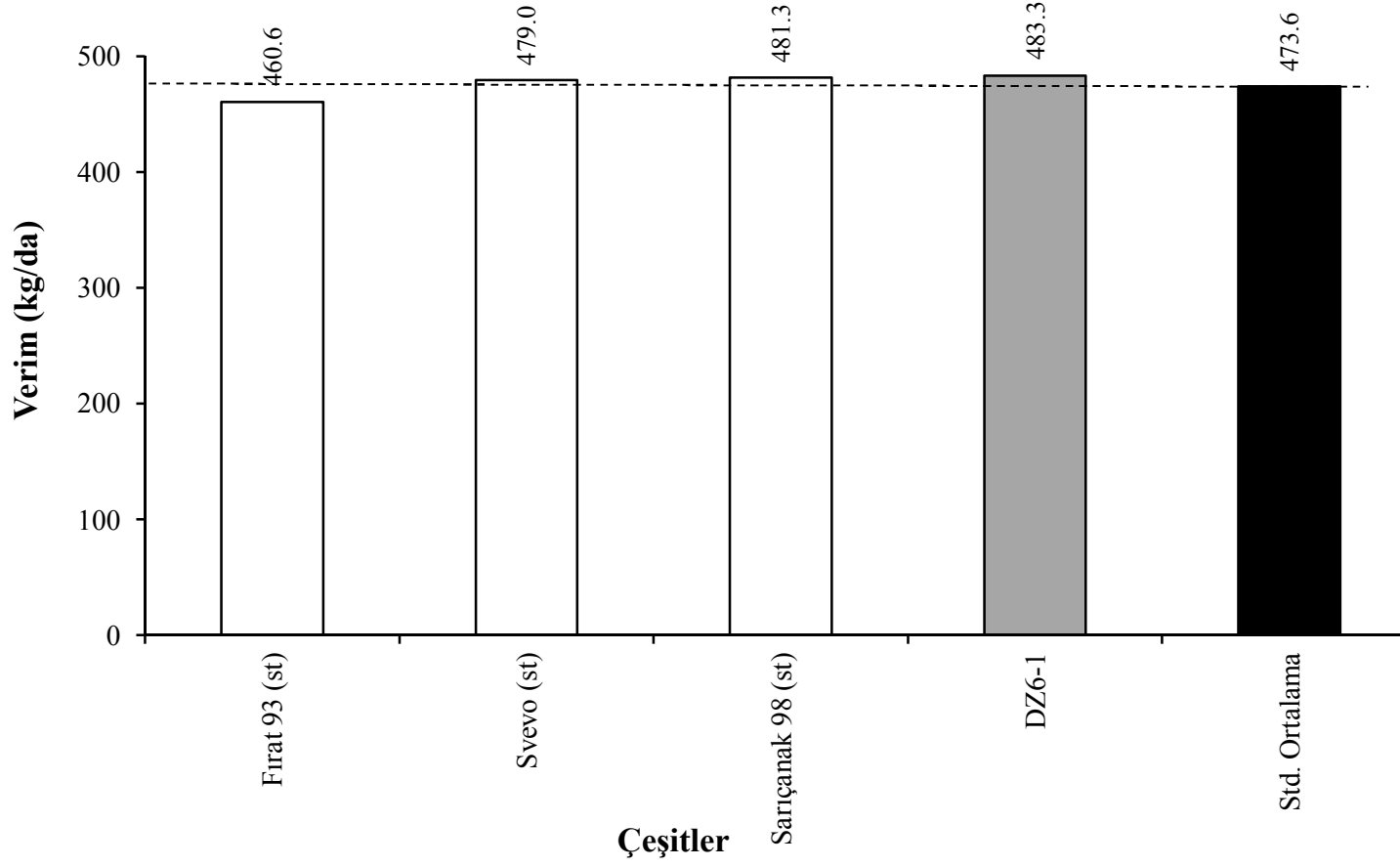
Çizelge 3. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2014 ve 2015 Yılları Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Diyarbakır		Adıyaman		Diyarbakır (Hazro)		Şanlıurfa (Ceylanpınar)		Şanlıurfa (Osmanbey)	Ortalama	V.S.
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2015		
1-Fırat 93 (st)	270.7	803.3	229.2	601.8	360.4	545.6	199.8	639.2	495.1	460.6	4
2-Svevo (st)	244.6	873.3	230.2	632.8	398.2	553.7	242.2	671.6	464.0	479.0	3
3-Sarıçanak 98 (st)	235.4	819.1	220.6	655.1	393.8	603.5	229.4	597.3	577.9	481.3	2
4-DZ6-1	264.8	841.8	218.8	656.0	391.6	609.9	269.2	600.7	496.7	483.3	1

F :Ö.D.
%CV:9.6
LSD :-

Grafik 1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday Verim Grafiği

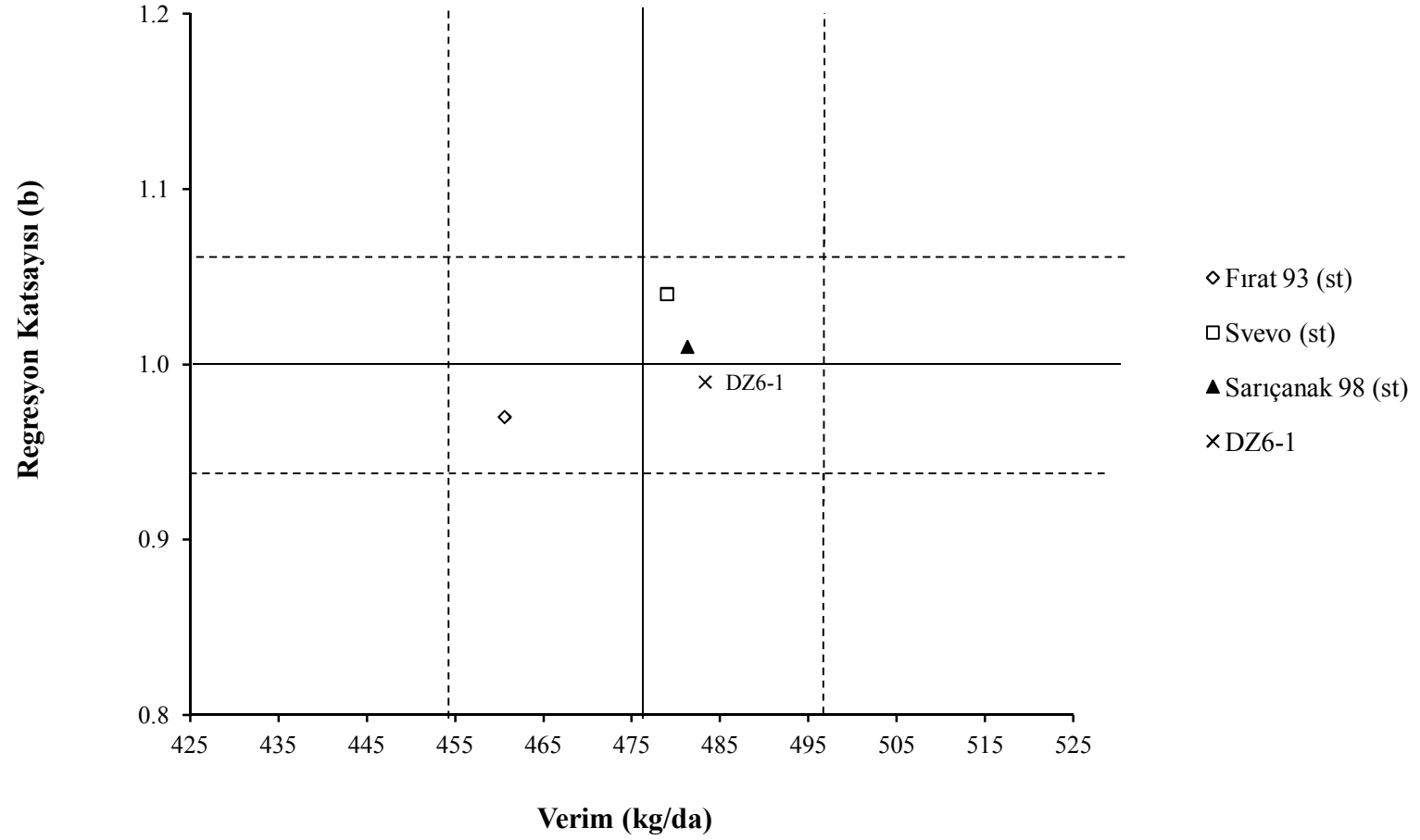
F: Ö.D.

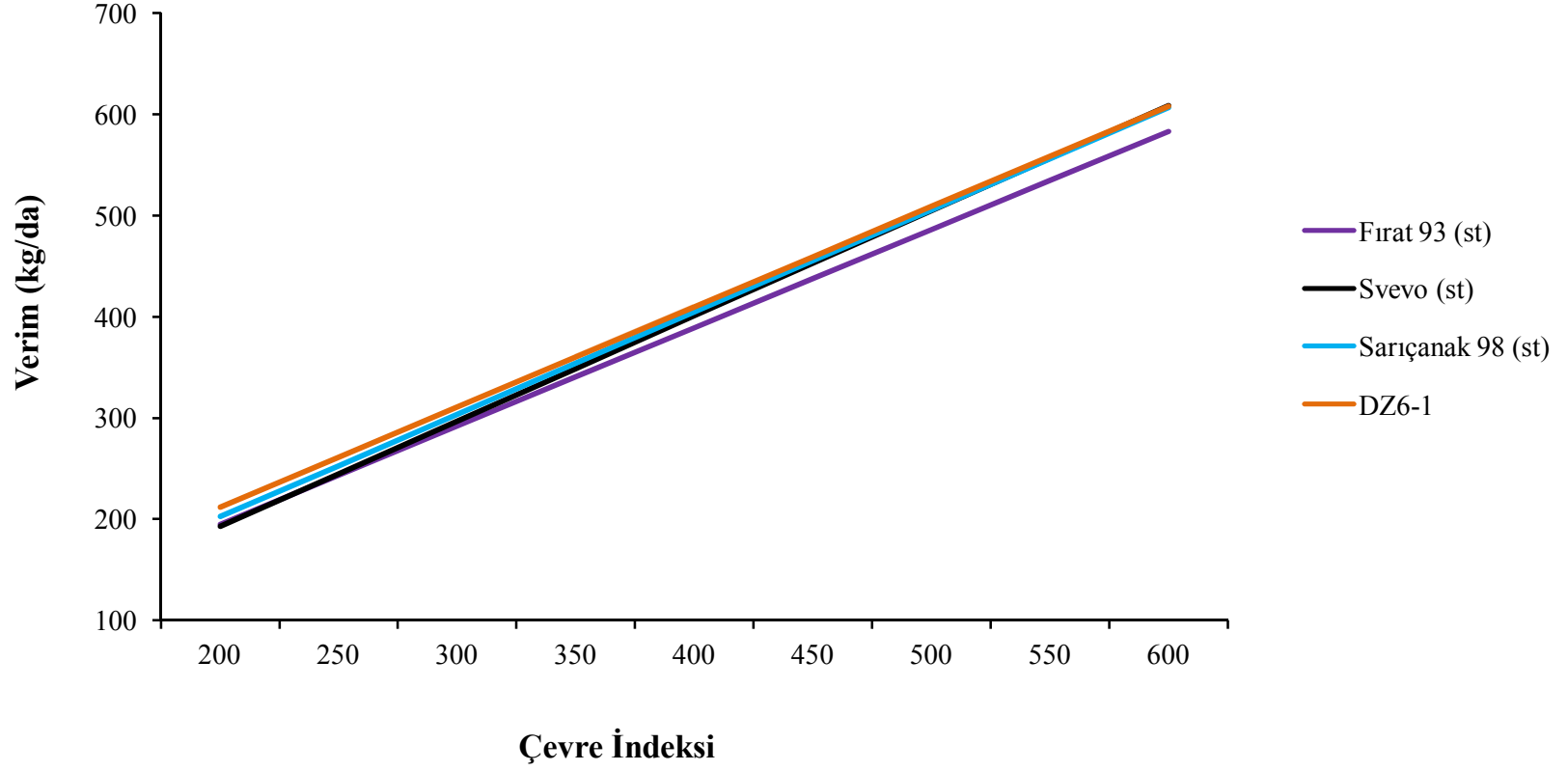
Çizelge 4. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday Tarımsal Değerleri Ölçme Denemelerine Ait Bazı Stabilite Parametreleri

Çeşitler	Verim (kg/da)	b		a	V.K.	R ²
			+,- sh			
1-Fırat 93 (st)	460.6	0.97	0.04	1.0	10.6	0.94
2-Svevo (st)	479.0	1.04	0.04	-15.3	10.7	0.95
3-Sarıçanak 98 (st)	481.3	1.01	0.04	0.5	12.1	0.93
4-DZ6-1	483.3	0.99	0.04	13.7	12.5	0.92
Genel Ortalama	476.1					
Std. Ortalama	473.6					

Grafik 2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday Stabilite Grafiği

Grafik 3. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday Beklenen Verim Grafiği

Çizelge 5. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Adıyaman-2014)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitire Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	40.1	77.7	17.9	100	17	22.32	52.2
2-Svevo (st)	31.9	76.7	18.6	100	21	28.59	52.5
3-Sarıçanak 98 (st)	28.9	79.0	17.5	98	14	27.23	51.4
4-DZ6-1	29.9	75.0	17.5	100	13	22.42	52.7

Çizelge 6. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Diyarbakır-2014)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitire Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	31.8	76.1	19.6	98	15	23.38	52.8
2-Svevo (st)	28.8	75.5	20.9	100	17	28.73	53.7
3-Sarıçanak 98 (st)	27.5	77.4	19.1	96	12	27.88	52.3
4-DZ6-1	26.8	72.3	19.3	100	13	22.41	52.2

Çizelge 7. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Diyarbakır/Hazro-2014)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitire Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	41.9	81.2	14.8	98	10	24.32	54.8
2-Svevo (st)	38.0	79.4	15.8	100	15	29.31	55.8
3-Sarıçanak 98 (st)	35.6	81.8	14.1	98	9	26.45	54.7
4-DZ6-1	33.5	79.7	13.6	96	9	23.58	55.3

Çizelge 8. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Ş.Urfa/Ceylanpınar-2014)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitire Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	43.8	78.5	17.9	100	15	23.92	52.2
2-Svevo (st)	34.0	76.1	19.9	100	18	28.38	52.7
3-Sarıçanak 98 (st)	33.2	78.5	17.3	100	12	26.17	52.0
4-DZ6-1	36.0	76.8	17.4	98	12	21.91	53.5

Çizelge 9. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Adıyaman-2015)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitire Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	42.9	81.0	14.7	100	21	23.05	48.4
2-Svevo (st)	34.6	80.0	13.9	100	23	29.38	47.9
3-Sarıçanak 98 (st)	35.6	81.9	13.2	100	12	26.65	47.8
4-DZ6-1	32.3	78.5	13.0	100	15	22.70	48.1

Çizelge 10. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Diyarbakır/Hazro-2015)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitire Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	47.3	80.5	11.1	94	14	22.26	47.0
2-Svevo (st)	39.0	79.6	10.0	74	22	28.67	47.4
3-Sarıçanak 98 (st)	36.5	79.9	9.7	48	10	24.90	42.2
4-DZ6-1	33.2	76.6	9.8	60	13	21.70	40.5

Çizelge 11. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Diyarbakır-2015)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitreye Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	46.4	79.5	15.1	100	21	22.78	48.5
2-Svevo (st)	36.2	77.5	16.6	100	29	29.83	46.5
3-Sarıçanak 98 (st)	33.8	79.6	16.4	100	16	27.77	48.0
4-DZ6-1	32.1	76.7	15.5	100	17	22.35	47.6

Çizelge 12. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Şanlıurfa/Ceylanpınar-2015)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitreye Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	42.0	77.8	18.4	100	30	23.45	47.5
2-Svevo (st)	33.7	76.4	19.0	92	32	29.25	45.5
3-Sarıçanak 98 (st)	30.7	78.1	18.5	100	15	27.37	46.1
4-DZ6-1	30.1	73.5	18.3	100	19	22.87	46.9

Çizelge 13. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Şanlıurfa/Osmanbey-2015)

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitreye Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	46.4	79.8	14.7	100	19	24.37	59.8
2-Svevo (st)	39.2	79.8	13.6	98	24	29.36	62.2
3-Sarıçanak 98 (st)	36.3	81.4	13.0	100	13	26.59	60.8
4-DZ6-1	35.1	77.7	12.6	100	14	22.94	59.4

Çizelge 14. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuru Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Çeşitler	Bin Tane Ağırlığı (g)	Hektolitreye Ağırlığı (kg/hl)	Protein (%)	Camsılık (%)	SDS Sedimentasyon (ml)	İrmik B Sarılık Değeri	İrmik Verimi (%)
1-Fırat 93 (st)	42.5	79.1	16.0	98.9	18.0	23.3	51.5
	4.7	1.7	2.6	2.0	5.7	0.8	4.1
2-Svevo (st)	35.0	77.9	16.5	96.0	22.3	29.1	51.6
	3.4	1.8	3.5	8.7	5.5	0.5	5.4
3-Sarıçanak 98 (st)	33.1	79.7	15.4	93.3	12.6	26.8	50.6
	3.3	1.7	3.1	17.1	2.2	0.9	5.4
4-DZ6-1	32.1	76.3	15.2	94.9	13.9	22.5	50.7
	2.8	2.4	3.2	13.2	2.9	0.6	5.5

Çizelge 15. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Gözlem Sonuçları (2014)

Çeşitler	Bitki Boyu (cm)				Başaklanma gün sayısı			Soğuk zararı (1-9)
	Diyarbakır	Hazro	Adıyaman	Ceylanpınar	Diyarbakır	Adıyaman	Ceylanpınar	Hazro
1-Fırat 93 (st)	80	85	75	60	114	104	98	5
2-Svevo (st)	85	85	80	60	111	106	95	1
3-Sarıçanak 98 (st)	75	85	75	50	114	106	97	5
4-DZ6-1	80	80	70	55	113	105	99	3

Çizelge 16. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Gözlem Sonuçları (2015)

Çeşitler	Bitki Boyu (cm)				Başaklanma Tarihi (gün/ay)		
	Diyarbakır	Hazro	Adıyaman	Ceylanpınar	Diyarbakır	Adıyaman	Ceylanpınar
1-Fırat 93 (st)	105	100	110	100	01/05	28/04	18/04
2-Svevo (st)	115	110	115	105	28/04	25/04	17/04
3-Sarıçanak 98 (st)	110	105	110	100	02/05	25/04	19/04
4-DZ6-1	105	100	105	95	29/04	26/04	18/04

Çizelge 17. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kuruda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Hastalık Testleri (2014)

Çeşitler	Sarı Pas			Kahverengi Pas	Kara Pas	Sürme (%)
	Sera	Tarla		Sera	Sera	Sürme
1-Fırat 93 (st)	7	T	MS	2-	2+	0
2-Svevo (st)	İlaçlı	10-30	MS	İlaçlı	İlaçlı	İlaçlı
3-Sarıçanak 98 (st)	7	40	MS	2	2-	0
4-DZ6-1	7	T	MS	2	3	0

Sera: Sarı pas hastalığı 0-9 skalası ile değerlendirilmiş olup 0-6 dayanıklı, 7-9 hassas olarak yorumlanmalıdır.

Sera: Kahverengi vekara pas hastalıkları 0-4 skalası ile değerlendirilmiş olup 0-2 dayanıklı, 3-4 hassas olarak yorumlanmalıdır.

Tarla Sarı Pas Hastalığı: Modiye Cobb skalasına göre değerlendirme yapılmıştır.

Tarla Sürme hastalığı: Enfekteli ve sağlam başaklar sayılmış ve oranlanarak % olarak verilmiştir.